Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta

Posudek oponenta diplomové práce

Autorka práce:	**Bc. Kristýna Vokrouhlíková**
Název práce:	**Proměny rodinné výchovy napříč generacemi**
Vedoucí práce:	Mgr. Iva Junová, Ph.D.
Oponentka práce:	doc. PhDr. Iva Jedličková, CSc.

Základní údaje: rozsah 93 stran vlastního textu + soupis celkem 60 titulů použitých zdrojů + 1 příloha související s empirickým šetřením

---

Téma práce: aktuální a rozhodně potřebné pro nastolení a zkoumání; na tomto místě upozorňuji na nepříliš šťastnou mnohoznačnost názvu;

Struktura práce: přehledná a v zásadě přiměřená, k diskusi jsou názvy více součástí struktury;

Cíl práce: podle str. 9 „s oporou o odbornou literaturu charakterizovat typické znaky výchovy v současných českých rodinách a … zjistit, v jakých aspektech se rodinná výchova napříč generacemi změnila"; v zásadě formulován výstižně (i když s výhradami vůči výběru slov), jeho splnění v úplnosti je ovšem nejisté;

Teoretická část práce: kompilát ze zdrojů různé odborné významnosti, vlastní autorské pasáže nejsou příliš rozsáhlé; autorka si zjednala chvályhodný rozhled po zdrojích souvisejících s tématem, způsob jejich využití je však k diskusi;

Použití terminologie: v kontextu autorčiny velké závislosti na zdrojích adekvátní;

Práce se zdroji informací: důkladná, avšak předimenzovaná;

Citace a parafráze: nadměrné počtem a v řadě případů i rozsahem;

Způsob odkazování: odpovědný, přesto však nenaplňující dostatečně vnitřní předpis školy

Soupis použité literatury: obsáhlý (v celkovém vysokém počtu jsou také jednotlivé sborníkové stati – to je samozřejmě s ohledem na citování zdrojů vhodné řešení), s očividnou snahou o vypracování podle normy bibliografických citací, to ale není bezchybné;

Jazyková a stylistická úroveň: nevyrovnaná – jazykově a stylisticky solidní pasáže jsou bohužel významně zastíněny kvalitativně jinými pasážemi;

Koncepce empirického šetření: vhodná volba kvalitativní strategie a v jejím rámci použití narativního interview, otevřeného kódování a kategorizace, ale jen s málo informacemi o výzkumném souboru;

Interpretace výsledků: bohatá, ocenit je zapotřebí velký objem vykonané práce a důkladnost při vyhodnocování dat, i tak ale s některými otazníky;

Formální stránka práce: úhledný text, který však v několika ohledech neodpovídá požadavkům příslušného vnitřního předpisu školy;

Využitelnost pro praxi: nejistá – jistě bude nastolena při obhajobě diplomové práce;

Celkové hodnocení:

a) Posuzovaná práce v zásadě splňuje klíčové požadavky kladené na diplomové práce studijními předpisy i akademickými zvyklostmi.
b) Míru podobnosti textu s jinými zdroji udává antiplagiátorský program ve výši 31 %. Po prověření podobností konstatuji, že se jedná nejčastěji o podobnosti s odbornými zdroji nebo učebnicemi a s kvalifikačními pracemi, které pracují se stejnými zdroji. Na zdroje je odkazováno. Početnost těchto podobností (někdy i s 15 a více zdroji) by měla být chápána ve spojitosti s upozorněním na předimenzovanou práci se zdroji.

Klady práce jsou konstatovány v předcházející části posudku. Dále následuje soupis vybraných výhrad, které mohou být námětem pro diskusi při obhajobě diplomové práce:

1. Název práce považuji za mnohoznačný, konkrétně jeho část „napříč generacemi“ vzbuzuje jiná obsahová očekávání, než je pak textem práce (i empirickým šetřením) naplňováno.

2. Kapitoly 1 a 4 a ještě některé podkapitoly mají příliš široký název, text součásti jej pak nemůže dostatečně obsáhnout. Zúžení názvu by představovalo užitečnou konkretizaci.

3. Výhrada vůči cíli práce je nejprve lexikální: autorce šlo nepochybně o to, „zjistit ve kterých aspektech …“ (jakých je zde nesprávně, stejná výhrada se pak týká dílčí výzkumné otázky). Připojuji také pochybnost, zda kvalitativním šetřením zvolené koncepce bylo možno druhou část cíle práce vůbec splnit.

4. Kapitoly teoretické části jsou jednoznačně vystavěny na vytěžování zdrojů, ve výsledku ovšem ujasnění jednotlivých aspektů řešeného tématu nepřinášejí, nýbrž komplikují.

5. Parafráze, které jsou početné, v řadě případů neodpovídají vnitřnímu předpisu školy (Rozhodnutí děkana č. 10/2021), podle kterého mají být v textu kvalifikační jasné hranice parafrázovaných pasáží.

6. Vzhledem k tomu, že jádro práce (teoretické i empirické části) pracuje s pojmem současná rodina, je třeba vznést otázku, co je v autorčině pojetí současná rodina – zda je to široké pojetí v souhlase se zdroji (přitom docela rozdílného data vydání) nebo pojetí časově užší. To je vzhledem k výrazným proměnám rodiny třeba v posledním desetiletí důležité. Co je pro autorku současnost a současná rodina (je to rodina v posledním desetiletí nebo od roku 2000 dosud nebo snad v ještě delším záběru)?

7. S výše uvedeným námětem souvisí podstatný díl vyhodnocování empirického šetření. Zjištěné údaje autorka vyhodnocuje porovnává ve vztahu „současná rodina – předchozí dvě generace“. Jsou-li nejmladšími respondenty z rodin (R3, R6, R9, R12) třeba pětadvacetiletí nebo i třicetiletí a vzpomínají-li na to, jak byli svými rodiči vychováváni, je to skutečně o *výchově v současné rodině*?

8. Podkapitola 4.3 Výzkumný soubor pojednává o výzkumném souboru jen skromně, více se zaměřuje na průběh šetření.

9. Prezentace výsledků šetření je místy nepřehledná. Šetření je prezentováno jako narativní interview s respondenty tří generací, z generace „nejmladší“ (R3, R6, R9, R12) a respondentů předchozích dvou generací. Proč ale v části DVO1, kategorie č. 1 na str. 74 jsou zařazeny výroky respondentů R8 a R2, kteří jsou z „předchozích generací“? Zde se kombinují výpovědi dětí s výpověďmi jejich matek, to v jiných částech ale není. Navíc se vzpomínky například syna R9 a jeho matky R8 liší.

10. Jazyková a stylistická stránka práce je opravdu málo zdařilá. V první části posudku konstatovaná nevyrovnanost je způsobena větším počtem závažných pochybení, kromě jiných i takových, která nejsou obvyklá: často chybí předložky a podstatná jména nebo jsou v textu jinak nelogická slovní spojení. Vzhledem k tomu, že UHK dává ke zveřejnění nejen kvalifikační práce, ale také jejich posudky, a s ohledem na autorku práce pochybení dále nekonkretizuji (odkážu jen na první odstavec práce *jako příklad*).

11. Soupis bibliografických citací obsahuje několik nedodržení předepsané citační normy (chybějící údaj, nesprávní pořadí údajů u druhých a dalších autorů aj.). Minimálně jeden zdroj, na který autorka vícekrát odkazuje, není v soupisu použitých zdrojů k nalezení.

12. Po formální stránce vykazuje diplomová práce rovněž nedostatky: v anglické verzi anotace zcela chybí záhlaví s bibliografickými údaji. Text české anotace se jeví být nedokončený (mj. i při srovnání s anglickou anotací).

Výsledné hodnocení:

V Hradci Králové 22. 05. 2022